

ÚT A BIKAKIRÁLYOK FÖLDJÉRE

Kisebbségben élni sosem egyszerű, és ez hatványozottan igaz egy kommunista ország esetében. A kínai társadalom homogenizálása állami küldetés, ami felülír minden etnikai szokást és hagyományt. Vannak azonban olyan törzsek, akik egyenlőbbek az egyenlők közt: akik, igaz, nem han kínaiak, mégis ott vannak a Kínát népszerűsítő prospektusokon – akikkel a vezetés elnéző, mert néha a profit előbbre való a maói ideológiánál. Ők a miaók

▷ SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: ÉZSIÁS TAMÁS

SKANZENI LÁTKÉP

A VÖLGY MINDKÉT OLDALÁN EGYMÁS NYAKÁBA LÓGNAK A RIZSTERASZOK ÉS A HAGYOMÁNYOS MIAO FAHÁZAK, AMIKET KAVICSOKKAL KIRAKOTT, MÍVES JÁRDA VÁLASZT EL EGYMÁSTÓL. BONYOLULT, KESZE-KUSZA ÉS ZSENIÁLIS!

NÉPVESELTBE ÖLTÖZÖTT MIAO ASSZONYOK

AZ IDŐS HÖLGYEK NAGYBECSŰ TAGJAI A MIAO KÖZÖSSÉGNEK, HISZEN ŐK ADJÁK ÁT A TRADICIONÁLIS HÍMZÉSI TECHNIKA TUDOMÁNYÁT, MELY A MIAO IDENTITÁS MEGHATÁROZÓ ELEME

AZ EZER MIAO HÁZ FALUJA

XUJIANG HATALMAS LOBBIMUNKA ÁRÁN VÁLT SKANZENFALUVÁ. MIUTÁN A KÖZPONTI HATALOM RÁJÖTT, HOGY AZ ŐSI TÖRZSI HAGYOMÁNYOK MEGŐRZÉSÉVEL RENGETEG PÉNZT KERESHET, A FALU ÖREG FAHÁZAIT SORRA FELJÚTOTTÁK, ÉS HOTELEKET ÉS BOLTOKAT ÉPÍTETEK KÖRÉJÜK

Itt terem az országszerte híres kujcsoui rizs, kukorica, tea, dohány és kender. Fontos a fakitermelés és a bányászat is, sőt itt folyik Kína legnagyobb higanykitermelése is. Ám mivel az 1970-es években induló ipari fejlesztési hullám nagyrészt kikerülte a régiót, jórészt megmaradt a tiszta és nyugodt környezet, kis falvakban élő, összetartó közösségekkel.

Ám ezek az új hullámos vonzerők egyre népszerűbb turistacélponttá is teszik: évente több tízmillió kínai keresi fel Kujcsou tartomány hegyi útjait, vízéseit és a völgyekben élő népcsoportok településeit.

KIRAKATBAN A HAGYOMÁNY

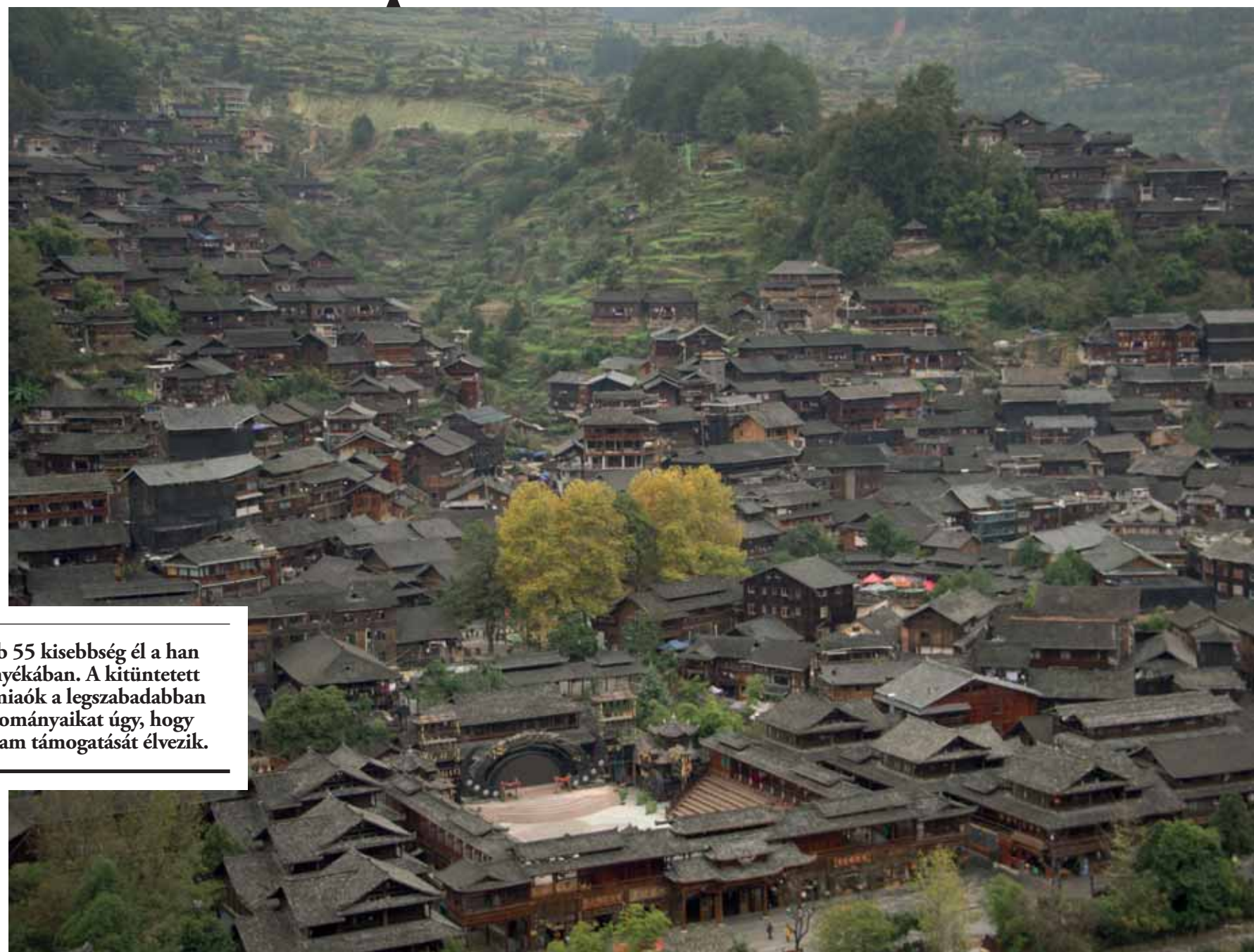
Még mielőtt Kínába költöztem, már rég foglalkoztattak a hazájukban másodlagos állampolgárként kezelt népek, akik foggal-körömmel ragaszkodnak saját hagyományaikhoz: azok a népcsoportok, akik kősziklák a viharban.

Kínában legalább 55 kisebbség él a han kínai kultúra árnyékában. A kitüntetett figyelmet élvező miaók az országban élő etnikumok közül a legszabadabban ápolhatják hagyományaikat úgy, hogy közben a kínai állam támogatását élvezik.

A 9,5 millió fős népcsoport az ötödik legnépesebb kisebbség Kínában. A miao népesség több kínai tartományban, Vietnamban és Laoszban oszlik el, azonban Kujcsou tartományban élnek a legnagyobb számban. Az ottani miaók helyzete igazi szociográfiai különlegesség, hiszen a sok, egymástól földrajzilag elzárt közösség saját miao identitást alakított ki, egyedi szokásokkal, viselettel és nyelvel. Ezek alapján megkülönböztettünk rövid szoknyás, hosszú szoknyás, hosszú tülkű, fekete, vörös és apróvirágos miaókat. A kínai állam az ebben a sokszínűségben rejlő lehetőséget ismerte fel mint potenciális belföldi és leendő külföldi idegenforgalmi vonzerő. Ez amelle, hogy beruházási hullámot indított el a térségben, identitásmegőrzési lehetőséget is jelent a miaóknak.

Kujcsou tartomány gazdasági szempontból Kína egyik legszegényebb, legelmaradottabb térsége. A természet azonban kárpótolta a Románia-méretű tartományt, hiszen erőforrásokban rendkívül gazdag. A karsztvidék édesvízkészlete igen jelentős, mely jó alapot biztosít a mezőgazdaságnak.

Kínában legalább 55 kisebbség él a han kínai kultúra árnyékában. A kitüntetett figyelmet élvező miaók a legszabadabban ápolhatják hagyományaikat úgy, hogy közben a kínai állam támogatását élvezik.

NAPI RUTIN

AZ ÖNELLÁTÓ GAZDÁLKODÁST FOLYTATÓ MIAÓK AZ ÉVSZÁZADOK SORÁN NEM TÁVOLODTAK EL A GYÖKEREIKTŐL. AZ ÁLLATTARTÁS MINDENNAPOS A KÖRNYÉKEN, A LEGGYAKORIBB HÁZIÁLLAT A CSIRKE, A LÚD, A DISZNÓ ÉS A VÍZIBIVALY

PÓZOLJ MIAO FEJDSZBEN!

A BELFÖLDI TURIZMUS SZERTE KÍNÁBAN DÜBÖRÖG. AZ EGYRE GAZDAGODÓ KÖZÉPRÉTEG IDŐT, ENERGIÁT ÉS PÉNZT NEM SAJNÁLVA KERESI FEL AZ ORSZÁG NEVEZETESSÉGEIT, ÉS ELŐSZERETTEL ÖLTÖZIK BE MIAO MENYASSZONYNAK

AZ ÚJÉVI FESZTIVÁL

Kujcsou miaók lakta területe a tartományi fővárostól, Guiyangtól 4 óras, szerpentes buszútra fekszik. Mély völgyek, sebes patakok, erdők és teraszos ültetvények. Este érkezem Leishan megyébe, egy xiji-angi vendégházba. Vacsora közben tudom meg, hogy másnap a szomszédos Leishan faluban bikaviadalt tartanak.

A miao közösség panteista vallást gyakorol, amely a kommunizmusból fakadóan ateista Kínában a buddhizmushoz képest elfogadhatóbb nézeteket vall a világról.

A miao közösség panteista vallást gyakorol, amely a kommunizmusból fakadóan ateista Kínában a buddhizmushoz képest elfogadhatóbb nézeteket vall a világról. A kínaiaktól eltérő naptárt használnak, ezért az újévet is más napon ünneplik, magát a 4–10 napos újévi fesztivált október–novemberben rendezik. Hálát adnak az ősöknek a jó termésért, ételáldozattal, rizsborral és utcai tánccal ünneplik az aratás sikerességét.

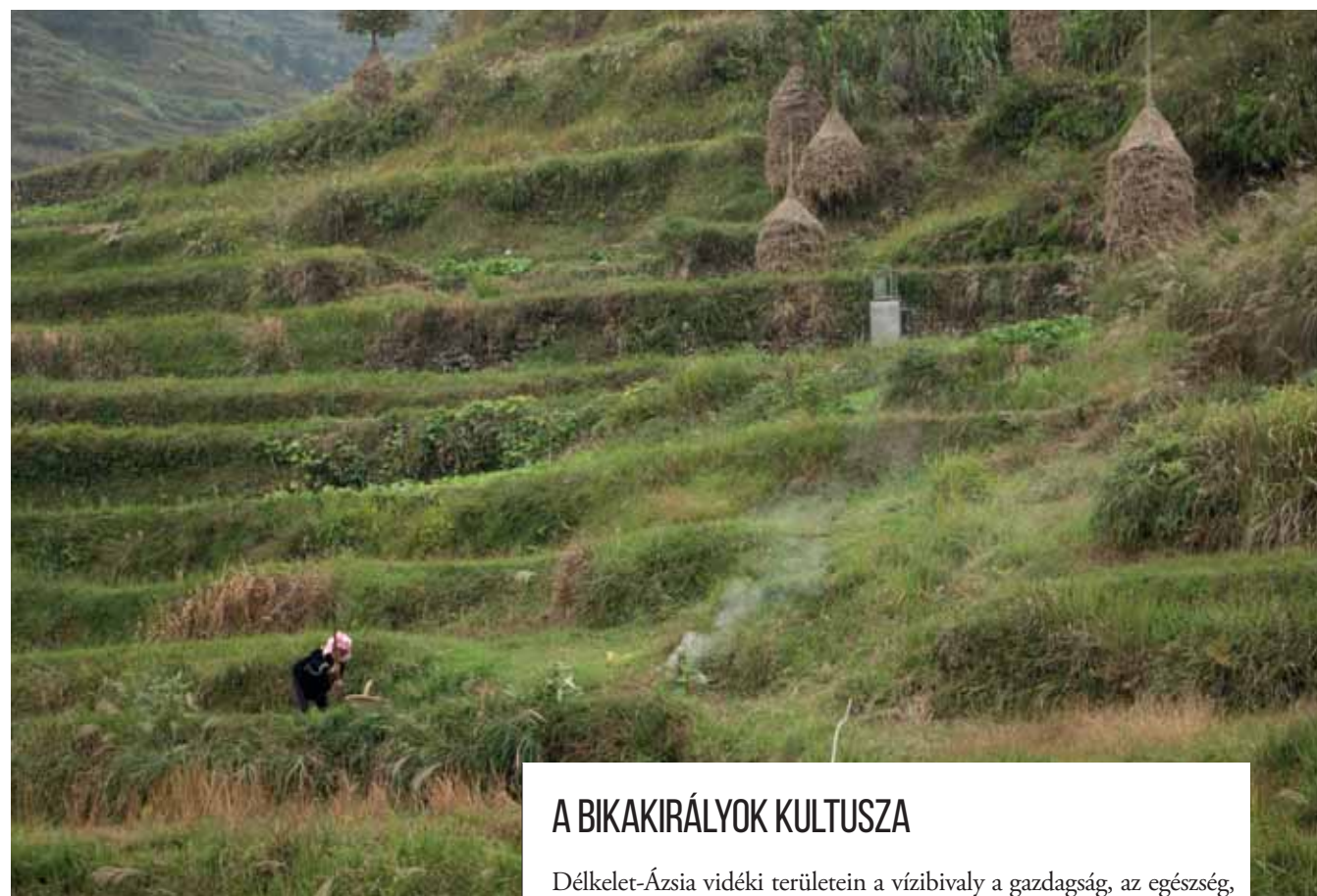
BOLHAPIAC

A MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁT FELVÁLTOTTA A FOGADÓS, KIFŐZDEI ÁRUS, SZÖVŐ- ÉS ÖTVÖSMESTERI SZAKMA – KIHASZNÁLVA A JÓMÓDÚ HAN KÍNAIK KÖLTHEKEZÉSI VÁGYÁT, MELY ALAPJAIBAN VÁLTOZTATTA MEG A HEGYEK KÖZT MEGBÚVÓ, CSENDES KISTELEPÜLÉS MINDENNAPAIT

Az aratási időszak vége a miao házasságkötési szezon kezdetét is jelenti, hiszen a régi időkben a friss termés remek hozománynak bizonyult. Az Újévi Fesztivál során a szomszédos falvakat összekötő zarándoklatokat tartanak, ekkor a házasságok révén otthonaiktól elkerült nők újra találkozhatnak szüleikkel, és ajándékokkal üdvözlnek egymást. A legérdekesebb közösségi esemény azonban a vízibivályharc!

TÖBB, MINT HÁZIÁLLAT
A BIKAHARC EGÉSZ NAPOS
ELFOGLALTSÁGOT JELENT
A KÖZÖSSÉGNEK:
LAKÓHELYÜKÖN FOCIPÁLYÁK HELYETT
BIKAVIADAL-ARÉNAK ÉPÜLNEK

EMBER ÉS TERMÉSZET

A MIAÓK ÉLETÉNEK ZSIGERI RÉSZÉT KÉPEZI A TERMÉSZET SZERETETE ÉS TISZTELETE, MELY VALLÁSUK ALAPFILÓZÓFIÁJA IS EGYBEN. EGY HELYI MONDÁS SZERINT: „A MADARAK AZ ÁGON, A HALAK A FOLYÓBAN, A MIAÓK PEDIG A HEGYKÉNYBEN ÉLNEK...”

Az úgynevezett Bikakirályok vagy Szent Bika nem vesznek részt a mindennapi munkában, sőt, gazdáik fürdetik, sétáltatják, és edzik őket. Állítólag, aki igazán odafigyel a bikájára, az mézes rizzsel eteti és alkohollal itatja.

ARCHAIKUS MEZŐGAZDASÁG

MÍG KÍNA KELETI FELÉN JÜANMILLIÁRDOKAT KÖLTENEK INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEKRE, AZ ORSZÁG NYUGATI RÉSZÉN TÖBB SZÁZMILLIÓ EMBER A MAI NAPIG FAEKÉVEL SZÁNT, KÉZZEL CSÉPELI A RIZST, ÉS AZ IGAVONÓ ÁLLATOK EREJÉRE SZORUL

A BIKAKIRÁLYOK KULTUSZA

Délkelet-Ázsia vidéki területein a vízibivaly a gazdagság, az egészség, az erő és a bátorság szimbóluma – és persze a mezőgazdasági munkák egyik legfontosabb szereplője. Csakhogy a miao és dong népesség a hím vízibivalyokat sokkal többre tartja egyszerű igavonónál. Számukra a bikák igazi totemállatok.

A bikák iránti szeretetüket az évente megrendezett bikaviadallokkal mutatják ki, ami persze messze áll a spanyol corridastól. Fontos különbség, hogy a versenyző bikákat ténylegesen házi kedvencként tartják. Az úgynevezett Bikakirályok vagy Szent Bika nem vesznek részt a mindennapi munkában, sőt, gazdáik fürdetik, sétáltatják és edzik őket. Állítólag, aki igazán odafigyel a bikájára, az mézes rizzsel eteti és alkohollal itatja, hogy az arénában a lehető legfittebben állhasson harcba...

Maga a viadal – hiába tűnik brutálisnak – semmivel sem durvább, mint amikor két bika egyszerűen egymásnak feszül és harcol. A miaók, ha nem muszáj, nem avatkoznak bele a küzdelembe, ám a vér és a sebek elkerülhetetlenek, ha két nyolcmásás állat méteres szarvaival egymásnak ront.

A mérkőzés addig tart, amíg az egyik állat meg nem futamodik. Nincs erőltetett harc, csapkodás, bökdösés vagy harcra kényszerítés. De hát ugyan ki szeretné, hogy a féltve gondozott kedvence elpusztuljon? Pár hét pihenő és kitaró ápolás után a vesztes bika is visszatér az arénába, vagy végül leszázalékolva kikerül a földekre, hogy tovább szolgálja gazdáját.

KORDÁBAN TARTOTT TESZTOSZTERON

A leishani bikaaréna előtt vurstlik sora áll, sült rizst, zöldséges sült tészta, szárított, csilis marhahúst és helyenként kutyahúst is kínálva. A miaók is előszeretettel fogyasztják az ember legjobb barátját: a kutyá elkészítése döntően az abaláshoz hasonló módszerrel történik, utána a puhára főtt húst felszelik, és forró olajon, csilivel, szójaszósszal és fokhagymával ropogásra sütik.

Az arénában, egy helyi szubuniverzumban találok magam. A látó felé sétálva rálátok a karámokban kérődző bikákra, a ring melletti paravánok mögött a bivalyokat simogató gazdákra és körülöttük futkározó gyerekekre. Van itt szénával ellátott pihenőboksza, a bemelegítéshez kifutók és itatók, valamint elsősegélypont – a bikáknak.

A közönség viszont már harci lázban ég: a férfiak egymást túlkiabálva próbálják megtenni tétjeiket, s mindenki számára világos, hogy az egyenes kieséses rendszerben csak a győztes bika mehet tovább.

A bivalyharcokat bokszmeccs-szerű körítés övezi. A gazdák egyesével vezetik be az állatokat a küzdőtérré, miközben kommentátor hergeli a tömeget. A bikák körbeforognak, hogy látható legyen az odalukra felfestett

A bivalyharcokat bokszmeccs-szerű körítés övezi. A gazdák egyesével vezetik be az állatokat a küzdőtérré, miközben kommentátor hergeli a tömeget. A bikák körbeforognak, hogy látható legyen az odalukra felfestett

A CIKK MEGJELENÉSÉNEK
TÁMOGATÓJA AZ STA TRAVEL

STATRAVEL.HU

FULL SERVICE

A MEGSÉRÜLT BIKÁKAT AZONNAL ORVOSI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÍTIK. AZ ARÉNA EGYIK SARKÁBAN JÓL FELSZERELT „MINISEBÉSZET” MŰKÖDIK, HOGY A MÉLY SEBEKET IS KEZELHESSÉK

◀ BÚCSÚHANGULAT

A PÁR SZÁZ FORINTOS BELÉPŐJEGY FELJOGOSÍTJA A SZURKOLÓKAT, HOGY BÁRMIKOR ELHAGYHASSÁK AZ ARÉNÁT, ÉS A KINTI KIFŐZDÉKBEN ENYHÍTHESSEK ÉHSÉGÜKET, VAGY IHASSANAK EGY POHÁR SÖRT ÉS/VAGY RIZSBORT

EREDETMÍTOSZ

Egy legenda szerint a miao falvakat valamikor régen egy idegen hadsereg támadta meg, aminek katonái a védőkénél élesebb kardokkal és beszakíthatatlan pajzsokkal voltak felszerelve, amelyeket az egyesített miao haderő íjászaik képtelenek voltak áttörni. A döntő csata előestéjén a király összegyűjtette a környék vízi-bivalybikáit, szarvaikat éles pengékkel szereltette fel, és egész éjjel rizsborral itattatta az állatokat. Mikor a két hadsereg felállt egymással szemben, a miao király eloldozta a megrészegült bikákat, amik egyetlen rohammal elpusztították az ellenséget. A győzelmi mámorban úszó miao falvak közül kettő is magának tulajdonította a győzelmet, hiszen állításuk szerint ők adták a legerősebb bikákat. A király az igazság eldöntésére megrendezte az első miao bikaharcot.

NÉPÜNNEPÉLY

EGY-EGY BIKAHARC HATALMAS ESEMÉNYNEK SZÁMÍT A VIDÉKEN. ILYENKOR A KÖRNYEZŐ FALVAKBÓL ÖSSZEGYÜLNEK AZ EMBEREK, HOGY EGYÜTT SZURKOLJANAK KEDVENCEIKÉRT

DICSŐSÉG

A TORNÁT MEGNYERŐ BIKA 2500 JÜANOS (KB. 100 000 FT) FŐDÍJAT NYER EL GAZDÁJÁNAK, AMI A RÉGIÓBAN MÁSFÉL HAVI FIZETÉSNEK FELEL MEG

▶ ÁLLATVIADAL

DÉL-ÁZSIÁBAN NEM SZOKATLAN, HOGY SZERVEZETT KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT TARTANAK ÁLLATVIADALOKAT: A FÜLÖP-SZIGETEKEN ÉS INDONÉZIÁBAN A KAKASVIADAL HASONLÓ NÉPSZERŰSÉGNEK ÖRVEND

A KÜZDELEM CSÚCSA: AZ UTOLSÓ MENET

A döntőbe jutott páros már igencsak megviselt, a nyakuk helyenként vérzik, de a szemük vérben úszik... A gazdák bevezetik a bivalyokat a ringbe, azok egymásra néznek, és fejrázással próbálják megfélemlíteni a másik felet. Sípszó: a kötelek eldőlnek, hárommenetes tusa kezdődik.

A fejüket magasra emelő bikák lassan elindulnak egymás felé, abban bízva, ha a másik megfutamodik, elkerülhetik a harcot. De túl messzire mentek már ahhoz, hogy feladják: leszegik a fejüket, és a Királyok egymásnak rontanak. A hatalmas tülkök összefeszülnek. Két menet után 1:1 az állás. Az izgalom a tetőfokon, a szotyji kiesik a kezéből, mindenki feszülten figyel, vagy épp őrzöng. A bikákat közben hideg vízzel permetezik, sebeiket kenőcsökkel kezelik.

A végső menet indul – az állatok azonban már kimerültek, és csak egymásnak dőlnek. A bíró lassan odamegy hozzájuk és az orrkarikákon átvezetett kötéllel közelhúzza a fejeket egymáshoz.

A végső menet indul – az állatok azonban már kimerültek, és csak egymásnak dőlnek. A bíró lassan odamegy hozzájuk, és az orrkarikákon átvezetett kötéllel közelhúzza a fejeket egymáshoz. Ott aztán egy villámgyors tülök-szkander eldönti, ki nyeri a tornát és viszi haza gazdájának a fődíjat.

ÉZSIÁS TAMÁS
GEOLÓGUS, ÉRDEKLŐDÉSI KÖRE
A (TERMÉSZET)TUDOMÁNYOS
ISMERETTERJESZTÉS

[HTTP://WWW.MONDOLO.HU](http://www.mondolo.hu)

Taps, elégedettség, kifőzdelátogatás, sör. Magabiztos miao nyugalom. Világos, hogy az ő világuk is elüzletiesedik, attrakcióvá válnak a népszokások, turisták lépik el hétköznapjaikat, de a pénz idején: őket (állami oldalról) békén hagyják, és végtére is megmaradhatnak, élhetnek miaóként...